

Op de wang slaan

De uitdrukking ‘op de wang/kaak slaan’ komt voor in Psalm 3 vers 8: *Ja, u hebt al mijn vijanden op de wang geslagen. De tanden van booswichten hebt u verbrijzeld.*

Is hier sprake van wat men een ‘synthetisch’ parallellisme noemt? Dat is op twee manieren iets soortgelijks uitdrukken, waarbij het tweede deel een versterking is? Komt het slaan op de wang overeen met het uitslaan van tanden?

Men zou verband kunnen zien met Richteren 15:15, waar de combinatie van ‘slaan’ en het woord ‘lèchi’, ‘kaak’, ‘wang’ ook voorkomt. Daar staat dat Simson duizend man versloeg met een ezelskaak, die hij als een soort boksbeugel gebruikte.

Dat met de uitdrukking ‘op de wang slaan’ geen gewelddadig handelen bedoeld, blijkt uit andere teksten.

De uitdrukking ‘op de wang slaan’ komt namelijk ook voor in 1 Koningen 22:24, Jesaja 50:6, Micha 4:14 en Job 16:10, en daar is het geen uiting van geweld, maar van minachting.

Ook in het Nieuwe Testament vinden we deze uitdrukking. In Lukas 6: 29 wordt gesproken van ‘slaan op de ene wang’, en in Mattheüs 5: 39 nog het duidelijkst, want daar is sprake van slaan op de rechter wang. Mattheüs heeft als Jood goed begrepen dat met deze uitdrukking bedoeld is dat men verachting koestert voor de ander, en dat het niet gaat om mishandeling. Uit alle teksten in Tenach blijkt dit duidelijk en Mattheüs zal deze uitdrukking dan ook beter begrepen hebben dan Lukas, die mogelijk gedacht heeft dat het wel agressie betekende.

De rechter wang

Als met dit slaan agressie bedoeld zou zijn, wordt de ander op de linker wang geslagen, er van uitgaande dat een rechtshandig persoon bedoeld is. Als zo’n persoon de ander op de rechter wang slaat kan dit alleen met de rúg van de hand gebeuren, en is het geen harde kaakslag. In alle teksten in Tenach (en in het Nieuwe testament) is dit ook de bedoeling van deze uitdrukking: te kennen geven dat men de ander veracht.

Lukas de Groote, Maart 2023